

1 mei-toespraak Caroline Gennez

Vooravondfeest, Vooruit – Gent, 30 april 2011

|Inleiding|

Welkom in de Vooruit aan de vooravond van het Feest van de Arbeid. Ik ben blij dat ik hier sta. *Nog* sta, moet ik wellicht zeggen, als ik mij zou laten dicteren door wat de kranten schrijven.

Ik heb al 100 keer gelezen dat ik er de brui zou aan geven. Ik heb al 100 keer gelezen wie mij zou opvolgen. Ik heb ook al 100 keer gelezen dat Obama geen echte Amerikaan is.

Je leest vandaag veel over politici. Over hun tweets, hun favoriete menu in het frituur, over hun uiterlijk, ja, zelfs over hun onderbroeken.

Allemaal amusant, maar niet relevant.

Jammer genoeg lees ik ook onzin die écht schadelijk is voor de mensen. De banken zouden zagezegd hun lesje geleerd hebben, las ik ergens. Ze zouden voortaan hun manieren houden.

Was het maar waar, vrienden. Drie jaar na de bankencrisis is het *business as usual*.

1 mei is voor sommigen méér een feest dan voor anderen, want 1 mei is ook de opening van het bonussenseizoen.

|1 mei bonus|

Eind vorige maand is in het Vlaams en het federaal parlement, op initiatief van John Crombez en Bruno Tuybens, een resolutie goedgekeurd om de bankenbonussen aan banden te leggen. De inkt van die resolutie was nog niet droog of de raad van bestuur van Dexia beloofde zijn CEO met een bonus van 600.000 euro en daar bovenop nog een speciaal in het leven geroepen 'functiepremie' van 200.000 euro. Dexia zag zijn winst het afgelopen jaar nochtans met een kwart dalen.

Sommigen zeggen: ja maar dat is een prestatievergoeding, voor de gezondmaking van de bank, een premie omdat ze hun job zijn blijven doen. Alsof al die andere werknemers tijdens de crisis hun job niét zijn blijven doen. Dat deden ze wel, en vaak in zeer onzekere omstandigheden, met dagen of zelfs weken tijdelijke werkloosheid. Alsof zij niét hebben bijgedragen aan de gezondmaking van de bank. Alsof er zonder de tussenkomst van ons allen, belastingbetalers, überhaupt nog een bank zou zijn.

Wel vrienden, ik vind dat de CEO's van de banken géén bonus verdienen. Niet voordat elke euro is terugbetaald, niet voordat de bank opnieuw echt gezond is en niet zonder dat iedere werknemer en spaarder daarvan mag meegenieten.

Ik ken heel veel hardwerkende Vlamingen die een bonus verdienen, maar niet de CEO's. Daarom stellen we voor om de collectieve bonussen uit de loonnorm te halen zodat in de bedrijven en de sectoren waar het goed gaat, een extraatje mogelijk is. Voor iedereen. Op basis van het resultaat van heel de onderneming. Aan een fiscaal gunstig tarief. Noem het een 1 mei bonus. Omdat mensen die hun job goed doen het verdienen.

| De wereld op z'n kop |

Rechts zegt dat we moeten zwijgen over die bonussen. Toch over dié bonussen. Want N-VA is ook voor bonussen, maar dan voor de gewesten voor elke werkloze die ze schorsen. Wat is de volgende stap? Scholen belonen omdat ze zwarte leerlingen de deur wijzen?

Vrienden, dat is de wereld op z'n kop. Dit is niet *zjuust*. Rechts eist voor zichzelf vrijheden op die ze aan anderen ontzegt. Wel bonussen voor bankiers, maar geen wachtuitkeringen voor schoolverlaters. Geen vermogenswinstbijdrage voor de allerrijksten, wel loonmatiging voor de middenklasse. Geen quota voor vrouwen in raden van bestuur, wel voor het Vlaamse lied op de radio.

Ik heb mijn buik vol van die nieuw-Vlaamse arrogantie.

Rechts moet maar eens zeggen wat het echt wil. Wil het burgers helpen? Of wil het burgers pesten? Aanmoedigen of ontmoedigen? Je kunt niet tegelijk vooruit en achteruit willen rijden.

Onze prioriteit is niet om werkzoekenden te straffen, maar om werkenden te belonen.

Wij willen mensen kansen geven, geen kansen ontzeggen.

Politiek alleen kan de mensen niet gelukkig maken, dat is waar. Maar ik aanvaard als politicus niét dat de economie mensen *ongelukkig* maakt.

Ons is het te doen om een gezonde economie. En een gezonde economie is een eerlijke economie. Een arbeidsmarkt waar iedereen bij wint, niet enkel *the happy few*. Een goede job is voor elke mens een verrijking. Niet alleen financieel. Want een goede job voel je niet alleen in je portemonnee, ook in je hart. Een Canadees onderzoek heeft onlangs becijferd dat werkloosheid de kans op een vroegtijdige dood met 63 procent verhoogt, door stress en door de slechte socio-economische status.

Je voelt je beter als je je werk graag doet en als je fijne collega's hebt. En als brood, doktersbezoek, huisvesting of elektriciteit voor iedereen betaalbaar zijn, kun je je energie richten op wat echt telt in het leven: het geluk van je familie en vrienden, de toekomst van onze kinderen.

|De toekomst winnen|

Ik zei het al: niet iedereen is vandaag aan het feest. Op twaalf jaar tijd is de kinderarmoede verdubbeld. Eén op twaalf kinderen wordt geboren in een arm gezin. Met alle gevolgen van dien: achterstand voor de rest van het leven, minder kans op een goed diploma, een goede gezondheid, een goede job.

Het volstaat voor socialisten niet, vrienden, om mensen uit de miserie te houden. We moeten ze ook een toekomst geven. We moeten kinderarmoede vermijden nog voor ze ontstaat. Elke dag worden er in Vlaanderen ongeveer 200 kinderen geboren. Het gros van die baby's komt gezond en wel ter wereld. Het tragische is dat 15 à 17 van die 200 kinderen het toch niet maken in het leven. Niet door een of andere natuurwet, maar omdat hen in hun kinder- en jeugdjaren cruciale kansen werden ontnomen.

Dat kunnen en mogen we niet laten gebeuren. De remedie is gekend: begeleiding, begeleiding, begeleiding. We moeten die kinderen opvolgen, van in de wieg, van bij Kind en Gezin, over de crèche tot in de klas en tot op het werk.

Als we de toekomst willen winnen, zullen we scholen en crèches moeten bouwen. En dankzij de demografische cijfers weten we nu al exact hoeveel precies.

In deze stad alleen al, in **Gent**, hebben we tegen 2020 maar liefst 40 scholen van elk 200 leerlingen nodig, want er zullen de komende tien jaar 8.000 drie- tot twaalfjarigen bijkomen.

En voor al die jongeren die die scholen verlaten met een diploma op zak, moeten we jobs creëren. De jeugdwerkloosheid in Vlaanderen is de jongste twee jaren sterk gedaald. Maar ze blijft met 35.000 werklozen onder de 25 jaar, en 100.000 in heel België, nog altijd hoger dan voor de crisis.

We kunnen ons geen verloren generatie permitteren, vrienden. We mogen geen enkel talent, zwart of wit, jong of oud, aan de kant laten staan. Want ook dit is een schokkend cijfer: 63 procent van de in totaal 208.000 Vlaamse werklozen behoort tot een kansengroep. Allochtonen, vijftigplussers of personen met een handicap.

We mogen niemand achterlaten. De ingenieurs van morgen, de ondernemers, de kunstenaars... moeten vandaag op de schoolbanken alle kansen op een goed, prikkelend en

motiverend onderwijs krijgen. Hoe beter de scholen en de leerkrachten vandaag, hoe meer kansen op de arbeidsmarkt, hoe sterker het Vlaanderen van morgen.

| Een nieuw land |

Maar, vrienden, laten we ons geen illusies maken. Als we de toekomst van onze Vlaamse kinderen en jongeren willen winnen, hebben we een nieuw huis nodig. We moeten ons land verbouwen.

Wij hebben als enige partij een blauwdruk voor zo'n nieuw huis: we noemen het de Belgische Unie. Dat is een unie waarin elke deelstaat de motor kan zijn van zijn eigen economie. Een federatie waarin Vlaanderen, Wallonië, Brussel en de Duitstalige Gemeenschap voor jobs zorgen, voor de welvaart en het geluk van elk van zijn inwoners. De Belgische Unie is een huis met een stevig gemeenschappelijk fundament: een duurzame federale overheid die de sociale zekerheid financiert, de solidariteit versterkt en waakt over de veiligheid van elke Belg.

Dat plan ligt er. Het ligt er al maanden. Wij zijn al 46 weken bereid om de tactische spelletjes te staken en onze nek uit te steken. Wij zijn niet de grootste partij, maar we hebben geen last van een Calimero-complex.

| Het Minerva-moment |

Goede Vlamingen, vrienden, hakken knopen door. Ze willen vooruit in het leven. Samen, en niet op de kap van anderen. Goede Vlamingen bouwen liever iets op dan dat ze iets afbreken.

Laat mij u het verhaal vertellen van Sylvain De Jong. Die naam zegt u wellicht niets. Sylvain De Jong begon in 1895 in Antwerpen met een eenvoudige fietsenwinkel. Maar Sylvain wilde meer, hij had talent op overschot, hij had ideeën, een visie op de toekomst en know-how. En daar heeft hij ook iets mee gedaan. Op enkele jaren tijd stampte hij een van de grootste 20ste eeuwse Belgische automerken uit de grond: Minerva.

Ze lopen ook vandaag rond in Vlaanderen, vrienden, nu nog onbekende Vlamingen die er morgen zullen voor zorgen dat de elektrische auto –een nieuwe Minerva- zijn weg vindt naar alle Vlaamse gezinnen.

Wij moeten er vandaag voor zorgen dat er een plek is in een goede school voor de ingenieurs die morgen onze ecologische voetafdruk klimaatneutraal zullen maken.

Wij moeten vandaag alle kansen geven aan de bolleboos die er morgen zal in slagen om de iPad voor iedereen beschikbaar te maken.

Wij moeten vandaag de wetenschappelijke talenten vinden die nieuwe technologieën in de medische sector zullen ontwikkelen om morgen meer levens te redden. En de sociale en politieke talenten die erin zullen slagen om die vooruitgang om te zetten in een betaalbare en voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg.

Elk talent dat we vandaag waarderen, is een investering voor morgen. En daarom, vrienden, heb ik duizend keer liever een slimme innovatiepremie dan een bonus voor bankiers en CEO's. Dat is het verschil tussen ons en rechts, tussen ambitie en arrogantie. Dat is het verschil tussen **sp.a** die liever gisteren dan vandaag een sociale staatshervorming had gezien en zij die omwille van Vlaamse of Waalse pleinvrees de noodzakelijke hervorming van ons land blijven blokkeren.

Elk kind dat je vandaag de kans geeft om zich te ontplooien, kan Vlaanderen morgen een Minerva-moment bezorgen.

Dat is de nieuwe solidariteit waar we vandaag moeten voor knokken.

Dat is de welvaartstaat van morgen waar we vandaag moeten aan beginnen.

We hebben in het verleden getoond dat we er toe in staat zijn.

We zijn erin geslaagd om meer jongeren naar hogescholen en universiteiten te leiden.

We zijn erin geslaagd om ziekte en tegenslag op te vangen met een sterke sociale zekerheid.

We zijn er, kortom, gisteren in geslaagd om de toekomst van vandaag voor te bereiden.

We kunnen het opnieuw doen. Samen de toekomst winnen.

Ik dank u.